

KRYTERIA

wyboru przedsięwzięć w ramach inwestycji B3.3.1. *Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich* Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności

Przygotowany dokument stanowi realizację kamienia milowego B22L dla inwestycji B3.3.1. *Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności*

Akceptuję:

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Czesław Siekierski
/podpisano elektronicznie/

Warszawa, listopad 2024 r.

Szczegółowe kryteria zostały opracowane w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi – tj. Instytucji odpowiedzialnej za realizację inwestycji B3.3.1. *Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich* Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO), przy współpracy z Instytutem Technologiczno-Przyrodniczym - Państwowym Instytutem Badawczym w oparciu o Horyzontalne zasady i kryteria wyboru przedsięwzięć dla Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności określone przez Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej.

Inwestycja B3.3.1. *Inwestycje w zwiększanie potencjału zrównoważonej gospodarki wodnej na obszarach wiejskich* obejmować będzie następujące zakresy wsparcia:

- **Obszar A:** aktywizacja mieszkańców obszarów wiejskich przez ośrodki doradztwa rolniczego w formie Lokalnych Partnerstw Wodnych (LPW)¹ na rzecz działań w poprawę gospodarki wodnej. Wsparcie obejmuje, organizację szkoleń, warsztatów, wyjazdów studyjnych, wypracowywanie wieloletnich planów działań dotyczących niezbędnych przedsięwzięć z zakresu poprawy gospodarki wodnej, w szczególności na terenach rolnych lub leśnych,
- **Obszar B:** przedsięwzięcia związane z budową, przebudową, odbudową, rozbudową urządzeń melioracji wodnych oraz niewielkich urządzeń wodnych (w szczególności ograniczających odpływ wody, z uwzględnieniem jej retencjonowania), w celu rozwoju ogólnopolskiego systemu retencji wodnej na obszarach wiejskich, realizowane na terenach rolniczych przez jednostki samorządu terytorialnego (JST). Możliwa będzie również realizacja inwestycji na wiejskich terenach zurbanizowanych pod warunkiem, że inwestycje oprócz gromadzenia wody, będą również wywierały pozytywny wpływ na grunty rolne lub leśne,
- **Obszar C:** inwentaryzacja urządzeń melioracji wodnych realizowana przez Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie w celu stworzenia aktualnej bazy danych urządzeń melioracji wodnych i gruntów zmeliorowanych.

¹ Lokalne Partnerstwa Wodne (LPW) rozumiane jako dobrowolne formalne lub nieformalne zrzeszenia osób i podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie wodą na terenie danego powiatu, utworzone z udziałem Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego, znajdujące się w wykazie, który prowadzi i udostępnia na swojej stronie internetowej Centrum Doradztwa Rolniczego.

Ustanawia się trzy rodzaje kryteriów wyboru przedsięwzięć w ramach inwestycji B3.3.1.:

- 1) Horyzontalne kryteria wyboru przedsięwzięć (opracowane na podstawie *Horyzontalnych zasad i kryteriów wyboru przedsięwzięć dla Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności* określonych przez Ministra Funduszy i Polityki regionalnej);
- 2) Szczegółowe kryteria środowiskowe;
- 3) Kryteria premiujące.

Weryfikacja Horyzontalnych kryteriów wyboru przedsięwzięć i Szczegółowych kryteriów środowiskowych następuje poprzez ocenę zerojedynkową. Niespełnienie któregośkolwiek z tych kryteriów skutkuje brakiem możliwości finansowania danego przedsięwzięcia ze środków planu rozwojowego Krajowy Plan Odbudowy i Zwiększana Odporności.

1) Horyzontalne kryteria wyboru przedsięwzięć			
Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Sposób weryfikacji
1.	Zgodność z ramami czasowymi planu rozwojowego Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C	W obszarze A i C kryterium uważa się za spełnione, jeśli realizacja przedsięwzięcia rozpoczęła się nie wcześniej niż w dniu podpisania umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem bezzwrotnym z planu rozwojowego, o której mowa w art. 141z ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2024 r. poz. 324, z późn. zm.), i zakończy się nie później niż do 31.12.2025 r. W obszarze B kryterium uważa się za spełnione, jeśli realizacja przedsięwzięcia rozpoczęła się nie wcześniej niż od 01.02.2020 r. i zakończy się nie później niż do 30.11.2025 r.	0/1
2.	Zgodność z planem rozwojowym Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C	Warunkiem spełnienia kryterium jest zapewnienie przez ostatecznego odbiorcę zgodności przedsięwzięcia z planem rozwojowym oraz z przepisami rozporządzenia RRF, w tym zapewnienie, że: - przedsięwzięcie jest zgodne z rodzajem przedsięwzięć przewidzianym w opisie inwestycji B3.3.1.; - nie przekroczono pułapu maksymalnego poziomu finansowania dla danego typu przedsięwzięcia; - ostateczny odbiorca składający wniosek o objęcie wsparciem jest uprawniony do ubiegania się o przyznanie dofinansowania i nie jest wykluczony z dofinansowania na podstawie art. 207 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.).	0/1
3.	Brak podwójnego finansowania	Analizowane jest czy ostateczny odbiorca nie otrzymał już finansowania na ten sam cel w ramach planu rozwojowego lub innych unijnych programów,	0/1

1) Horyzontalne kryteria wyboru przedsięwzięć			
Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Sposób weryfikacji
	Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C	instrumentów, funduszy w ramach budżetu Unii Europejskiej na realizację zakresu prac zakładanego w ramach realizacji przedsięwzięcia. Weryfikacja na etapie oceny wniosku o objęcie wsparciem będzie obejmować co najmniej oświadczenie o braku podwójnego finansowania przedsięwzięcia złożone przez ostatecznego odbiorcę, wynikające z zakazu podwójnego finansowania, o którym mowa w Rozporządzeniu RRF.	
4	Spójność informacji zawartych we wniosku o objęcie wsparciem, załącznikach do wniosku o objęcie wsparciem Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C	Ocena polega na weryfikacji spójności informacji zawartych we wniosku o objęcie wsparciem, oświadczeniach oraz załącznikach do wniosku o objęcie wsparciem.	0/1
5.	Zachowanie zgodności z zasadą równości szans i niedyskryminacji oraz zasadą równości szans kobiet i mężczyzn Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	Weryfikowane jest czy ostateczny odbiorca wsparcia zobowiązał się do stosowania zasad uniwersalnego projektowania i racjonalnych usprawnień zapewniających dostępność oraz możliwości korzystania ze wspieranej infrastruktury, w szczególności poprzez zastosowanie <i>Standardów dostępności dla polityki spójności na lata 2021-2027</i> .	0/1
6.	Właściwie określone wydatki kwalifikowalne Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C	Sprawdzana jest kwalifikowalność, adekwatność i racjonalność wydatków planowanych do poniesienia w ramach przedsięwzięcia. Weryfikacja kwalifikowalności obejmuje następujące warunki: - VAT nie jest wydatkiem kwalifikowalnym i nie może być finansowany ze środków RRF w ramach żadnej z inwestycji/przedsięwzięcia; - bieżące wydatki publiczne nie są wydatkami kwalifikowalnymi, w tym koszty instytucji publicznych oraz administracji publicznej, związane z bieżącą obsługą przygotowania i realizacji reform i inwestycji w ramach planu rozwojowego (w tym wynagrodzenia urzędników); - koszty finansowane w ramach planu rozwojowego muszą być powiązane z realizacją prac stanowiących integralną część inwestycji i służą zapewnieniu osiągnięcia jej celów; - uwzględnienie w realizacji przedsięwzięć właściwych przepisów o zamówieniach publicznych.	0/1
7.	Sytuacja finansowa ostatecznego odbiorcy i wykonalność finansowa przedsięwzięcia	Weryfikowane jest czy sytuacja finansowa ostatecznego odbiorcy nie zagraża realizacji i utrzymaniu rezultatów przedsięwzięcia oraz czy przedstawione zostały wiarygodne źródła współfinansowania przedsięwzięcia (o	0/1

1) Horyzontalne kryteria wyboru przedsięwzięć			
Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Sposób weryfikacji
	Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	ile takie jest wymagane dla jego realizacji).	
8.	Zgodność z zasadą „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” (DNSH – „do no significant harm”) Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	Weryfikowane jest zachowanie zgodności z zasadą „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” na podstawie Rozporządzenia RRF oraz Wytycznych technicznych dotyczących stosowania zasady „niewyrządzania znaczącej szkody środowisku” na podstawie rozporządzenia ustanawiającego Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności. Weryfikacji podlega w szczególności czy: 1) przedsięwzięcie jest zgodne z wymogami określonymi w wytycznych technicznych "Nie wyrządzaj znacznej szkody" (2021/C 58/01), prawodawstwem UE w zakresie ochrony środowiska, w tym z dyrektywą OOŚ (2014/52/UE), ramową dyrektywą wodną (2000/60/WE), dyrektywą 2009/147/WE w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (dyrektywa ptasia) oraz dyrektywą 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (dyrektywa siedliskowa); 2) przedsięwzięcia nie prowadzą do pogorszenia stanu wód powierzchniowych i podziemnych oraz nie uniemożliwiają poprawy stanu lub potencjału ekologicznego jednolitych części wód, na które oddziałują; - poprzez wymóg dołączenia do wniosku decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięć, dla których uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest wymagane. W przypadku braku konieczności uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach wymagane będzie dołączenie kopii pozwolenia wodnoprawnego (jeżeli wynika to z przepisów krajowych) lub innych dokumentów potwierdzających zgodność z zasadą DNSH, w szczególności dokumentów, których konieczność uzyskania wynika z przepisów krajowych.	0/1
9.	Zgodność z zasadą zrównoważonego rozwoju - racjonalne wykorzystywanie zasobów naturalnych Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B	Sprawdzone jest czy przedsięwzięcie obejmuje finansowanie działań minimalizujących oddziaływanie działalności człowieka na środowisko. Zasada zrównoważonego rozwoju jest zachowana, jeżeli w ramach przedsięwzięcia zakłada się podejmowanie działań ukierunkowanych na przynajmniej jeden z poniższych celów: 1) racjonalne gospodarowanie zasobami, 2) ograniczenie presji na środowisko, 3) uwzględnianie efektów środowiskowych w zarządzaniu,	0/1

1) Horyzontalne kryteria wyboru przedsięwzięć			
Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Sposób weryfikacji
		4) podnoszenie świadomości ekologicznej społeczeństwa, 5) unikanie poboru wody w przypadku, gdy stan lub potencjał danych części wód (powierzchniowych lub podziemnych) jest gorszy niż dobry lub gdy przewiduje się (w kontekście nasilających się zmian klimatycznych), że będzie on gorszy niż dobry - weryfikowane poprzez wymóg dołączenia do wniosku kopii pozwolenia wodnoprawnego (jeżeli wynika to z przepisów krajowych) lub dokumentu potwierdzającego zaopiniowanie planowanych inwestycji przez właściwy organ ochrony środowiska, Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz organ do spraw zgód wodnoprawnych. W obszarze B, w przypadku planowanego poboru wody, właściwy organ musi udzielić odpowiedniej zgody wodnoprawnej zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087, z późn. zm.), którą to zgodę dołącza się do wniosku.	
10.	Zgodność z zasadą długotrwałego wpływu przedsięwzięcia na wydajność i odporność gospodarki polskiej Kryterium weryfikowane w: Obszarze B i C	Weryfikowane jest czy realizacja przedsięwzięcia zapewnia efekty długoterminowe, tzn. przekraczające ramy czasowe obowiązywania RRF i nie ma charakteru powtarzających się krajowych wydatków budżetowych. Zasada ta jest zachowana jeśli OOW zobowiązał się, że przedsięwzięcie zostanie objęte 5 – letnim okresem trwałości liczonym od daty zawarcia umowy o objęcie przedsięwzięcia wsparciem ze środków KPO.	0/1
11.	Wpływ na wskaźniki i cele inwestycji w planie rozwojowym i RRF Kryterium weryfikowane w: Obszarze B i C	Analizowane jest czy we wniosku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem OOW wskazał pozytywny wpływ na realizację: - wskaźnika inwestycji „Obszar gruntów rolnych lub leśnych (w hektarach) korzystających z ulepszanego potencjału retencyjnego” i - wskaźnika wspólnego „Ludność korzystająca ze środków ochrony przed powodzią, pożarami lasów i innymi klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem”	0/1
12.	Adekwatność wskaźników własnych przedsięwzięcia Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C	Analizowane jest czy we wniosku o objęcie przedsięwzięcia wsparciem OOW wskazał pozytywny wpływ na realizację następujących wskaźników własnych: - w obszarze A: „liczba gmin uczestniczących w LPW” - w obszarze B: „liczba wybudowanych, przebudowanych, odbudowanych, rozbudowanych urządzeń melioracji wodnych lub małych urządzeń wodnych”	0/1

1) Horyzontalne kryteria wyboru przedsięwzięć			
Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Sposób weryfikacji
		w obszarze C: „powierzchnia gruntów zmeliorowanych objętych inwentaryzacją w [ha]”	

2) <u>Szczegółowe kryteria środowiskowe</u>			
Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Ocena
1.	Zasięg terytorialny Kryterium weryfikowane w: Obszarze A, B i C	Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie realizowane jest na terenie gminy miejskiej do 5 tys. mieszkańców lub gminy wiejskiej lub gminy miejsko-wiejskiej.	0/1
2.	Przedsięwzięcie zaliczane do małej retencji Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie dotyczy: - urządzeń melioracji wodnych; - zbiorników retencyjnych o pojemności zbiornika do 500 tys. m³, a w przypadku zbiorników kopanych o pojemności zbiornika do 50 tys. m³; - urządzeń piętrzących na ciekach wodnych o szerokości koryta cieku do 5 m oraz piętrzeń o wysokości piętrzenia nieprzekraczającej 3 m i umożliwiających migrację ryb.	0/1
3.	Wzmacnianie odporności na zmiany klimatu Kryterium weryfikowane w: Obszarze A i B	Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie nie spowoduje degradacji gleb organicznych poprzez: - przeznaczanie ich na cele nierolnicze lub nieleśne, - wydobycie materii organicznej na skutek budowy stawów lub innych zbiorników kopanych, - zwiększenia odpływu wody z torfowisk i terenów bagiennych.	0/1

3) <u>Kryteria premiujące</u>			
Nr	Nazwa kryterium	Opis kryterium	Ocena
1.	Rozwiązania oparte na przyrodzie Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie obejmuje rozwiązania oparte na przyrodzie, tj. projekty, które opierają się na naturalnych procesach ekosystemowych, w tym polegają np. na: - przywracaniu naturalnych cech krajobrazu i bioróżnorodności, - utrzymaniu cech krajobrazu, w tym tworzeniu terenów podmokłych, dzikiej roślinności między polami a zbiornikami i ciekami wodnymi, - budowie drewnianych umocnień brzegów z kłód, - umocnieniu dna w formie sztucznych bystrzy imitujących naturalne odcinki przełomowe, - umocnieniu brzegów przez nasadzenia drzew, - przebudowie betonowych progów przegradzających rzekę na kamienne bystrza, - przywracaniu łączności starorzeczy z korytem głównym, - tworzeniu miedz śródpolnych przy ciekach, - tworzeniu zielono-błękitnej infrastruktury na terenach	0/5/30

		zabudowanych (np. stawy retencyjne, rowy bioretencyjne) itp . Dla projektów, które zawierają: – wyłącznie rozwiązania oparte na przyrodzie - przyznaje się 30 punktów, – zarówno rozwiązania oparte na przyrodzie jak i rozwiązania techniczne – przyznaje się 5 punktów, – wyłącznie rozwiązania techniczne – przyznaje się 0 punktów.	
2.	Przedsięwzięcie jest realizowane w powiatach o dużym znaczeniu rolnictwa Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie jest realizowane na terenie powiatu, gdzie udział powierzchni użytków rolnych w powierzchni ogółem powiatu wynosi pow. 50%	0/5
3.	Udział beneficjenta w lokalnym planowaniu gospodarki wodnej Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	Weryfikowane jest czy beneficjent jest członkiem Lokalnego Partnerstwa Wodnego rozumianego jako dobrowolnego formalnego lub nieformalnego zrzeszenia osób i podmiotów zaangażowanych w gospodarowanie wodą na terenie danego powiatu, utworzonego z udziałem Wojewódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego.	0/5
4.	Udział społeczeństwa w określaniu potrzeb w zakresie gospodarowania wodą Kryterium weryfikowane w: Obszarze B	Weryfikowane jest czy przedsięwzięcie zostało ujęte w Planie wieloletnim Lokalnego Partnerstwa Wodnego jako inwestycja na terenie działania danego LPW.	0/5